

PIEε LA SEIA

Yá pó kú láε bee guu

Píeε láε bee kè za Loma Yesude pó aa fāaaa wà tà bùsu pó wí me tia Tuukii bùsuuɔneε. Gáli pó aa ku a guu de gáli pó Pɔlu ní aà ìwao dàaleadaaleɔ ũ. Yša pāsí ní lé an Yesudeke yáí, ɔ wàε ìadamá. Píeε tò an laai tà Yesu Kilisiwa, à mè an baa ku Kilisi taasikea guu.

Fɔkpaama ní Lua sáaukpaao gbεa, Píeε lá Lua ní suabà dɔ́ngu, ɔ aa tãmaa pó lí ní neo ví Yesu Kilisi gaa ní aà vuao sabai (1.3-12). A ní gbá laai aao itèke, aa tó ní kua aɔ adoa naa Yesu Kilisiwa (1.13-2.10). A Yesu ɔlesè à yādàoné à mè à kù aao náai ví ní yákeao guu, atěsa kua yša guu. A ledámá an kua dúnia guu, à mè aa misiile gbāadeɔne, zikenao misiile ní diiɔne, nɔeɔ misiile ní záɔne, Yesudeɔ píi io yekōzi (2.11-4.19). Lεε 5 guu à ledà Yesude gbēzɔɔwa ní èwaasoɔ ní luanaaikenaɔ píi, à mè aa ze gbāa kua yā'ia guu, aa Lua legbēané papaa dá. Lápi làa ní fɔkpaamáɔ.

A kù láε bee kyokenao wetã luanaaikεa guu, baa tó aale taasi kpeletaa bui ke, ké an kua e Lua tɔbɔ, i ze'ɔb Yesusaideɔne yáí. Tó luanaaikensaiɔ yāmaa pó aale keɔ è, aa Lua sáaukpa yákpalekegɔɔzɔ́ (2.12).

Tãmaa pó lí ní neo

¹ Mámεmaa Yesu Kilisi zína Píeε, máme ma láε bee kè Lua gbé pó aa de nibɔɔ ũ dúniaε bee guu aa

fāaaa būsue beeuɔne: Põntu, Galati, Kapadosi, Azi ní Bitinio.

² Mae Lua d̀aa á d̄õ, ã à á sé, a ḡõ aà ṕ õ ní aà Nisina gb̄ao, ké à misiile Yesu Kilisie, aà au i á gb̄asi wolo.* Lua gb̄eke ní aafiao káfié.

³ Wà Lua wá Dii Yesu Kilisi Mae sáaukpa! Aà s̀uu z̄õ guu à wá í dafu ní Yesu Kilisi fele b̄oa gau gb̄ao, ã wá t̄amaa ṕ lí ní néo ví,

⁴ asa gba ṕ dileaé luabepi lí ò̀okpao, ìli gb̄asikpao, a maa lí láao.

⁵ Lua s̄ou mà à á suaba a náai ṕ ále ke yáí, ã àle á d̄́a ní a gb̄ao e à ge b̄òd̄ ḡogbezázi.

⁶ Ale p̄onake ní yápio, baa ké ále taasike gia ȳo yá'ia bui dasi yáí.

⁷ Lá w̄i vua maa d̄õ té guu, màa yá'ipio lé á luanaaik̄ea ȳõ, asa á luanaaik̄epi beee ví de vua ṕ a gawi ì láaa maamaae. Tó a b̄o maa, Lua a á sáaukpa Yesu Kilisi m̄oḡozi, a á kpela ní gawio.

⁸ Baa ké i aà eo, á yeaàzi. Baa ké i wesiaàle gia,† ále aà náaike, ã ále p̄ona z̄õ ṕ gè oaa ke,

⁹ ké ále á luanaaik̄ea gb̄e'e á suabaa ù yáí.

¹⁰ Anabio d̀aa gb̄eke ṕ Lua a keé yá'ò, aa suabaapi yá gwà aa a tàasikà.

¹¹ Kilisi Nisina kú ní guu, à d̀aa taasi ṕ Kilisipi a ke òné ní gawi ṕ a e a gb̄eao, ã aa wèele wà yápi zé d̄õ ní a keḡo.‡

¹² ☩ Lua tò aa d̄õ ké yá ṕ aale opi de ní ḡo ṕ ùo, á p̄e. Tiasa baonakpanāo yápi òé ní Lua Nisina ṕ

* **1:2** Lev 17.11, Ebe 9.22 † **1:8** Zaa 20.29 ‡ **1:11** Luk 24.25-26

Luapi aà zì à bò luabe gbãao. Baa malaikaò ì dẽeka yápi dõai.

Wá kua àò adoa

¹³ Ayámeto à á làasoo vu iu, ìò ázia kũa dõ, á wé ìò dõ gbẽke pò Lua a keé Yesu Kilisi mɔgɔɔzizi seasai.

¹⁴ Lá á de Lua Né pò lé aà yãmao ù, ásu to dɔé'ìi pò á vɪ yãa á wésiagɔɔ dɔaaéo.

¹⁵ Lua kua adoaε. Lá à á sisi à á sé, á kua líò adoa á yãkea píi guu màa sɔ.

¹⁶ Asa a kɛã láu wà mè:
A kua líò adoa,
asa ma kua adoaε. §

¹⁷ Lá Lua ì yákpaleke ní baadeo a yãkewa ná wegwasai, tó ále aà sisi Mae, à viakeè á nibɔke guu la.

¹⁸ A dõ lá Lua á bó kua gii pò de á felekaa ù guu. Lua í á bo ní pò pò a gawi ì láao no, vua ge ánuu,

¹⁹ à á bó ní Kilisi pò de sã sãasai gbãisai ù au gawideoε.*

²⁰ Lua dɔaa aà dɪle zadõ ì dúnia káleo, ò à bɔéaàno gupuaú gɔɔ gbɛzãε beeɔzɪ.

²¹ Aà yá musu ò ále Lua náaike. Lua aà bò gau à gawi kpàwà, ké à e a náaike, á wé ìò dɔazi.

²² Lá misiilea síanaε á gbãsí wòlo, ò á gbẽke vɪ ní kɔo mɔafilisai, àò yekɔi ní nɔsemendoo.

²³ Lua á í dafu ní a yá wɛnide pò ìò ku gbãaoε. Yápi de pɔbui pò ì ga ùò, pɔbui pò lí gaoε.

²⁴ Gbɛpii de lán sɛwaε,
an gawi píi de lán sɛvuwaε.
Sɛ ì gaga, a vú ì kwé,

§ 1:16 Lev 19.2 * 1:19 Zaa 1.29, Ebe 9.14

25 ãma Dii yá ìb ku gɔɔpiiε.†
Yápi mé de baona pó wa kpàé ũ.

2

Gbè wēnide

1 Ayāmeto à yāvai píi tó ní εε píio ní mɔafilio ní wεɔakɔεo ní kɔyaaao.

2 Lá nétēnao ìb y'í nide, ào Lua yá pó de lán v'ipu wásawasawa nide màa sɔ, ké à e gbã á suabaa guu,

3 asa á dɔ̄ sa ké Dii maa.*

4 A sɔaazi, Gbè wēnide pó wà pākpaì, Lua aà sè bεεεde ũ.

5 Apìb sɔ áme á gbè wēnide pó Lua lé a kpé ēbooo ũ. Áme á aà gbàgbanao ũ, i sa pó ì kaaàgu o ní aà Nisína gbãao Yesu Kilisi sabai.

6 Asa a kēa Luayātaalau wà mè:

Gwa, mále gbε díle Siona,
ēdaalegbε bεεεde pó má sè ũ.

Wí a gbé pó lé aà náaike kūo.†

7 A de gbè bεεεde ũ á gbé pó ále aà náaikeoone, ãma a de gbé pó lé aà náaikeoone màao.

Gbε pó ēbonao pākpaì

mé gò gbεo mide ũ.‡

8 Màa ìb a de:

Gbε pó wí gēmbɔlewà ũ,
gbesi pó aai kpaá aa fu ũ.§

Aa gēmbɔlewà ké aai Lua yādao yái. Beewa Lua dílené.

9 Áme á bui pó Lua ní séo ũ, kíao ũ, aà gbàgbanao ũ,* gbé pó an kua adoao ũ, aà gbé yenzideo ũ, ké à

† 1:25 Isa 40.6-8   * 2:3 Sou 34.9   † 2:6 Isa 28.16   ‡ 2:7 Sou 118.22   § 2:8 Isa 8.14-15   * 2:9 Bɔa 19.5-6

Lua pɔ́ á sisi a bɔ́ gusiau, à gɛ̀ánɔ a gupua bɔ́nsaede guu táasile.†

10 A de Lua gbé̄ɔ̄ ũ yāao,

tiasa ɔ̄ a gɔ̄ a ũ.‡

Lua i sùuukéánɔ yāao,

tiasa ɔ̄ a kèánɔ.§

Kua luanaaikensaiɔ guu

11 Ma gbé̄ yenzideɔ, lá á de nibɔ́ bòmɔɔ ũ la, mále ledawáε, à mikḗ á dɔ́ε̄̄i pɔ́ aai zikaánɔɔwa.

12 Aɔ ku gbé̄ beedeɔ ũ luanaaikensaiɔ guu. Beewa baa tó aale á dile vāikenaɔ ũ, tó aa yāmaa pɔ́ ále keɔ è, aa Lua sáaukpa yákpalekegɔɔzi.

13 A misiile iko pɔ́ gbēnazina dileε pii Dii yái, kía pɔ́ iko ví deńlan nò,

14 gbāade pɔ́ a dile aà vāikenaɔ wetā aà maakenaɔ sáaukpan nò.*

15 Lua pɔ́eān ke: A yāmaake à lesɔkpa sɔ̄ũ wésiadeɔne.

16 A gɔ̄ wé̄ε̄ ũε, āma ásu tó á gɔ̄a wé̄ε̄ ũ gɔ̄é vāikεa zé ũo. Aɔ ku Lua zòblenaɔ ũ.

17 A gbé̄pii kpεla. Aɔ ye á Yesude deεzi. A víake Luaε. A kía kpεla.

18 Zikenaɔ, à misiile á diione, í zɔ̄oke dɔ́né yápii guu. I ke dii maa nòsedoudeɔ ńtēε no, ń a pās̄iɔε ɔ̄.

19 Tó wà ńadawá pā, tó a menakèɔ Lua yái, bee ài víé.

20 Tó wà á gbé̄ á tàae yái, tó a menakèɔ, bee tó ví má ni? Ama tó a taasikè yāmaa pɔ́ á ke yái, tó a menakèɔ, Lua a á sáaukpa.

† 2:9 Isa 9.1-2   ‡ 2:10 Lom 9.25-26   § 2:10 Oze 2.25   * 2:14 Lom 13.1-5

21 Bee yáí Lua á sisii à á sé. Kilisi taasikèé à ze'òbóé, ké à te a iai yáíe.

22 I duunakεo, wi ma à εετòo.†

23 Ké wà àà sòsò, i a zásimáo. Ké à taasikè, i yápási onéo, à zè ní Lua yákpaleken maaοε.

24 Omε wá duuna dĩ a miwa‡ à gào líwa, ké wá bàa su àò kú ní duunao ɓo, wíɓ ku maakεa guu. Àà flàala iao mé wá gbāgbā.§

25 Asa a sāsā lán sáowa yāεε, * ò a εa su á Dāna ní á Dàanaowa tiasa.

3

Kua ní kōo

1 Nεεo sò, à misiile á záoεε.* Tó an gbεεo lé Lua yādao, á kua a ní lile. Baa tó i yāe onéo,

2 aa e á kú gbāsísai mé áλε misiilené.

3 A kefεnke weεεa su àò de mekaa yá ũo, mitāa ge nɔambleɔɔ ge pɔkasadaan nò.†

4 Ààò de á nòse guu yá pó lí láao ũ, nòsenie ní zlabusaaο. Bee mé gbia Luaε.

5 Asa beewa nɔε lousisina pó an wé dɔ Luazi yāo nízia kèke, aa misiile ní záoεε.

6 Maa Sala de, i Ablahaũ yāma i oè Baa.‡ Tó áλε yāmaake, mé áλε pó pó wí víakeè yādao, a Sala ɔlesèn we.

7 Maa gōεo sò àò kúnno nɔekedōané guu,§ ili yāmamá, ké pɔe su kpáé á wabikea guuo, asa á de wēni gbablenao ũ sānuε.

† 2:22 Isa 53.9 ‡ 2:24 Isa 53.11-12 § 2:24 Isa 53.5 * 2:25 Isa 53.6 * 3:1 Efe 5.22, Kls 3.18 † 3:3 1Tim 2.9 ‡ 3:6 Daa 18.12

§ 3:7 Efe 5.25, Kls 3.19

⁸ Bee gbea àò ledouŭ vĭ n k̄so ápii. Aò wĕnadòkõε, àò yekõi, àò gbĕke vĭ n k̄so, í busakõε.

⁹ Asuli vāi fiabo n vāioo. Asuli gbĕ pò á s̄s̄s̄ s̄s̄so. A samaa'òè, asa Lua á sisi à báadaágu yáíε.*

¹⁰ Gbĕ pò ye a wĕni àò maa, mé a ye a kua àò na, aà a lé f̄õ n yāvāi oao, asuli to εε b̄o a léuo.

¹¹ Aà mikĕ vāiwa, i maakeε, aà aafia zé wεεε, io t̄ei.

¹² Asa Dii ĩ wéte gbĕmaaɔzi, ĩ swákpa an wabikεaɔzi. Dii ĩ mikp̄ed̄o vāikenaɔnε.†

Taasikεa maakea yáí

¹³ Tó á áiavĭ n maakeao, déme a á wetāi?

¹⁴ Baa tó a su taasikè maakea yáí, báadaeɔn á ũ.‡
Asuli vĭake an wét̄εaεo, ásu s̄òdeedeekεo.

¹⁵ A Kilisi d̄õ Dii ũ á s̄õ guu. § Aò ku sou guu gɔɔpii, ké à e yāwe gbĕ pò lé á la yá pò á wé d̄oi miiwa.

¹⁶ Ali oné busebuse n bεεε d̄õanéó. A oné n n̄õεpuao lo, ké wí e gbĕ pò aale á s̄s̄s̄ maa pò ále ke á Yesudeke yáio kú.

¹⁷ Taasikεa lá Lua yeiwa maakea yáí maa de taasikεa yāvāikεa yáíla.

¹⁸ Kilisi gà gĕn do duunawoloa yáíε. Tàaesaide gà wá tàaed̄o yáí, ké à e géwanɔ Lua kíi. Wà aà dè aà gbĕnazinke guu, ò Lua aà vù aà nisinke guu.

---

* **3:9** Lom 12.14, 17 † **3:12** Sou 34.13-17 ‡ **3:14** Mat 5.10
§ **3:15** Isa 8.12-13

19 Aà nisínkepi guu à gè waasokè nisína pò wà ní ká kpreúne.*

20 Aa bò Lua yá kpe yãae, gɔɔ pò àle menake e Nɔee gè a gó'ílèna ke làaò. Gbé pò bò íu aafia gópi sabaiò dasio, gbɛɔn swaaɔe.†

21 Ipi mé de á da'ilekea pò ì á suaba taa ù tia. Da'ilekeapiá mè gbãsiwoloa yá no. Legbɛa Luae ní nòsepuaɔe. I á suaba ké Yesu Kilisi bò gau yáí.

22 A ikokè malaikaɔ ní táaɔ ní ní gbãadeɔ ní ní ikodeɔwa, ñ à tà luabe, a ku aà ɔplaai.

4

Kua Lua pò ù

1 Lá Kilisi gà a gbɛnazínke guu, ápiò à bee nòse da sɔ, asa gbé pò gà a gbɛnazínke yá musu kè duunawae.

2 Gɔɔ pò gɔ́é á kua guu, á dɔe'íi suli dɔaaé bo, sema Lua pɔeã.

3 Á kua luayádansaiò yákea guu yãa mò le. A kú yãa wisaiyákea guu ní dɔe'íio ní wɛdekeao ní lalasi kòòo ní wɛmi wɛzigbaao ní táagbagbaao, pò Lua ye a gíyãio.

4 Lá ili sirínɔ an lalasi zɔɔpi kea guu bo, ì kené yábonsae ù, aai á tobɛesi.

5 Aa ní yákeao dau siu Luae. Aà yákpalekea ní gbé béɛɔ ní gyaadeɔ sɔu mà.

6 Wà baonakpà gyaadepiɔne bo, ké an gbé pò yá zòlemá an gbɛnazínke guu lán gbépiiwaɔ e aao ku nisínke guu lán Luawa.*

* 3:19 1Píe 4.6 † 3:20 Daa 7.7 * 4:6 1Píe 3.18

7 Pópíi láaa kà kái. Ayāmeto àò de laaideò ù, íò ázia kúa dō, ké àò wabike Luawa yái.

8 Yá pò de a píia, àò yekōi ní nòsemendoo, asa yea gbéi ì láka tàaea dasi.†

9 A kō yàaekε yákūtēkasai.

10 Lá Lua gbadà á baadeε, à dōkōle ní gbapio Lua báaa bui dodo ziia maaò ù.

11 Gbé pò de waasokena ù, aà Lua yá'oné. Gbé pò de dōnlēde ù, aà dōnlē ní gbāa pò Lua a gbao,‡ ké à Lua tōbò yápii guu ní Yesu Kilisi gbāao. Omε gawi ví ní gbāao gōōpii! Ami.

Taasikεa Yesudekε yái

12 Ma gbé yenzideò, ásu to yōa pāsí pò lé á le bò á saε lándō yákanla mé á léwao.

13 Lá á baa ku Kilisi taasikεa guu, à pōnakeò, ké à e àò pōna zōò ví gōò pò Kilisipi a bō gupuuu ní gawio.

14 Tó wà á sōsō Kilisi tó pò kúwá yái, báaadeòñ á ù, asa Lua Nisína gawide diaéε.

15 A gbēε su taasikε gbēdeεa ge kpái'oa ge vāikεa ge gude yáio.

16 Tó a taasikè á Kilisidekε yái, asu keé wíyā ũo. A Lua sáaukpa ké Yesu tó kúwá yái.

17 Asa íadaama píla, Lua gbéò ò à dàalemá. Lá wámε à dàaléwá séia, a midε ní gbé pò gí baona pò bō Lua kíi síio kpelewa ni?

18 Tó gbēmaaò suabaa zí'ù, a bō ní duunde luayādansaiò kpelewa ni?§

---

† 4:8 Yaa 10.12   ‡ 4:11 Lom 12.6-7   § 4:18 Yaa 11.31

19 Ayāmeto gbé pọ́ aale taasike Lua pọ́eākẹa yáio aa nízia na ní Kena náaidee a ọ́zị, aai wetā wàò maake.

5

Lua sà kpàsa gwaa

¹ Mále lẹda á gbēzōōwa sa. Gbēzōōn ma ũ sō. Má de taasi pọ́ Kilisi kẹ seelade ũ, mé ma bàa kú ní gawi pọ́ a bọ gupuauo sō.

² Aọ de kpàsa pọ́ Lua kàléé dānao ũ.* A ọ́lialí ní pọ́eāo teasisai lá Lua yeiwa. I ke ọ́aweelea yáí no. A ke ní nòsemendoo.

³ Asuli gbāable gbé pọ́ wa nàé á ọ́zịpíowao. A tó á kua á sáo dazewa,

⁴ í kíafoa pọ́ a gawi lí láao e gọọ pọ́ Sádānki mò.

⁵ A èwaaso sō, à misiile gbēzōōone. Apii à ázia busakōe, í dọkōle, asa:

Lua í íbelese ní gbé pọ́ í azia se lesio,

mé a gbēke ví ní gbé pọ́ í azia busao.†

⁶ Ayāmeto à ázia busa Lua gbāadee, i á káfi gọọ pọ́ a dilẹwa.‡

⁷ A ọ́zōè á yā'ōmai píi, asa í laaidowá.§

⁸ A itēke àò kú ní laaio. A íbēe Ibiisi de lán nòomusu pọ́ lé ọ́obwae. Ale kpálekeázi, àle gbé weele kú.

⁹ A giè, í ze gbāa luanaaikẹa guu, asa á dō ké á Yesude dee pọ́ kú dúnia guu pọ́ lí taasi doúpi kee.

¹⁰ Lua Báapiide á sisi a gawi pọ́ lí láaowa naa Kilisiwae. Tó a taasikè yọọ, a á bọ maa, i á ze giúgiú, i á gba gbāa, i á zedọ.

¹¹ Ọ́me gbāa ví gọọpii! Ami.

* 5:2 Zaa 21.15-17 † 5:5 Yaa 3.34 ‡ 5:6 Mat 23.12 § 5:7 Sou 55.23

12 Wá gbẽdo Silivẽε* pó má àà dõ gbé náaide ù mé lá γοναε bee κέεμεε. Ma ledàowá, mé má δε a seelade ù ké yá pó má ò δε Lua gbẽκεκεανέ síana ùε. A zεò gíũgiũ.

13 Babeli† gbé pó Lua ní sé lááwao fòkpàwá. Ma né Maaku fòkpàwá lo.

14 A fòkpakõwa ní lépeakõwao yeakõi guu.‡ Lua á gbé pó á naa Kilisiwao gba aafia ápii.

---

* 5:12 Zln 15.22 † 5:13 Zia 17.5, 18 ‡ 5:14 Lom 16.16

Bibeli Luayátaalá
The Holy Bible in the Boko language spoken in Benin
and Nigeria

copyright © 2010 SIM International

Language: Boko

Translation by: SIM International

Boko Bibeli Luayátaala

This translation, published by the SIM au Benin, was published in 2010.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at ECWA/SIM H.Q., P.M.B. 2009, Jos, Plateau State, NIGERIA.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-25

ffb0f4b3-18b7-564f-bd5d-307e9e532fb9